

Лінгвальні особливості засвоєння іспанських запозичень англійською мовою США

Ю. О. Шовкопляс

(Запорізький національний університет)

Corresponding author. E-mail: ardour-lu@yandex.ru

Paper received 23.01.19; Accepted for publication 28.01.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2019-190VII56-12>

Анотація. У статті розглянуто лінгвальні особливості засвоєння іспанських запозичень та їх функціонування в англійській мові США. Проаналізовано основні лексико-тематичні групи іспанських запозичень в американській англійській. Визначено типи іспаномовних запозичень та критерії їх засвоєння в АМА. Окреслено дериваційні можливості іспанських запозичень та механізми семантичної деривації.

Ключові слова: запозичення, типи запозичень, лексико-фразеологічна деривація, семантична деривація.

Вступ. Мова – це динамічна система, яка не може існувати ізольовано та самостійно, тому однією з проблем мовної взаємодії є процес засвоєння іншомовної лексики. Запозичення чужомовних слів є результатом міжкультурних та мовних контактів. Разом з цим, запозичення – це один із засобів збагачення словникового складу мови за рахунок як слів, так і елементів іншої мови (слів, морфем, синтаксичних конструкцій тощо), перенесених внаслідок мовних взаємин, різноманіття яких залежить від ступеня впливу однієї мови на іншу.

Огляд публікацій за темою. Динамічний розвиток мов, розширення мовних контактів в умовах інтенсивної глобалізації та запозичення слів однієї мови іншою активно вивчаються багатьма лінгвістичними науками. Сучасні дослідження інтеграції іспанських запозичень в англійську мову США (далі – АМА) набувають особливого значення, зважаючи також на збільшення іспаномовного населення США за рахунок масової імміграції з країн Латинської Америки. Студіюванню іспанських запозичень приділяли увагу як українські (Ю. Жлуктенко, В. Казаріна, А. Наумовець, С. Федорець), так і зарубіжні вчені (О. Ахманова, О. Барфільд, Дж. К. Лінкольн, Н. Фірсова). Крім того, наукові праці А. Ахмад, С. Радєєвої та К. Рябко спрямовані на аналіз іспано-англійських контактів та дослідження їх впливу на сучасну англійську мову. Окреме місце займають студії, присвячені особливостям білінгвізму та диглосії на різних мовних рівнях у тексаському регіональному варіанті англійської мови та виявленню структурних і функціональних особливостей, які є результатом ситуації мовного дисбалансування (Т. Скроб), використанню та вживанню іспанської лексики в американській лінгвокультурі (С. Мірошник). М. Мельничук досліджує взаємозв'язок англійської та іспанської культур, спираючись на теорію міжкультурної комунікації, та розглядає особливості функціонування англійської мови в середовищі «гетерогенної культури», тобто в іспаномовному лінгвокультурному просторі США. **Актуальність** теми статті зумовлена загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних студій на вивчення особливостей інтеграції іспанських запозичень у лексико-семантичну систему АМА.

Мета. Мета статті полягає у встановленні лінгвальних особливостей впливу іспанських запозичень на АМА. Згідно з поставленою метою, необхідно виділили такі **завдання:** з'ясувати місце та роль іспанських запо-

зичень у лексико-семантичній системі АМА; виокремити основні семантико-тематичні групи іспанських запозичень в АМА, визначити їх типи та критерії засвоєння, що відтворюють лінгвальну специфіку функціонування іспанських запозичень в АМА.

Матеріали і методи. Матеріалом для дослідження стали іспанські запозичення в АМА, зафіксовані у словниках іншомовних слів за останні десятиліття, які функціонують у ЗМІ з 2000 р. і до цього часу. **Предметом** дослідження є особливості лексико-фразеологічної та семантичної адаптації іспанських запозичень в АМА.

Під час аналізу іспаномовних запозичених слів було використано такі методи: описовий, метод зіставлення та спостереження за мовними явищами, метод семантичного аналізу для дослідження семантико-змістових характеристик запозичень з іспанської мови.

Методологічною та теоретичною основою нашого дослідження є праці вчених-лінгвістів Л. Щерби, В. Заботкіної, Н. Фірсової, С. Урисона, Bates L. Hoffer, P. Gardner-Chloros, P. Durkin, які займалися проблемою типів мовних контактів та визначенням критеріїв їх засвоєння.

Одним із аспектів є також питання засвоєння та асиміляції іншомовної лексики. Необхідно зазначити, що в результаті взаємодії двох мов можуть відбуватися як незначні зміни виключно на лексичному рівні, так і зміни, що охоплюють різні мовні рівні. При запозиченні іншомовної лексики трансформації зазнають лексична, граматична, фонетична системи мови-реципієнта, модифікується семантичне та стилічне забарвлення лексичних одиниць. На нашу думку, під час з'ясування лінгвальних особливостей функціонування іспанських запозичень в АМА доцільно визначити тип запозичення (повне (інтегральне) або часткове (модифіковане)) та критерії засвоєння запозичених слів: дериваційні можливості запозичень (лексико-фразеологічна та семантична деривація), механізми семантичної деривації (генералізація, спеціалізація, метафора, метонімія, деградація, елевація): Беручи до уваги те, що мова може запозичувати не тільки слова, а й словотвірні елементи (Н. Фірсова), необхідно зосередитись і на утворенні нових слів на основі продуктивних запозичених словотвірних моделей іспанської мови.

Результати та їх обговорення. Найбільш активно процес запозичення відбувається на лексичному рівні, що пов'язано з необхідністю номінації нових реалій, понять і явищ у мові-реципієнті [2, с. 217]. Іспанізм в

АМА – це лексичні одиниці, які були запозичені та вживаються до цього часу з метою позначення специфічних елементів іспанської культури, що відсутні в АМА і заповнюють у ній мовні лакуни. За лексичним значенням іспанські запозичення, що зберегли своє первісне значення в АМА, можна віднести до таких лексико-тематичних груп:

- флора: *papaya* «хлібне дерево та його фрукт», *cacao* «какао-боби», *potato* «картопля», *tomato* «помідор»;

- фауна: *tuna* «тунець», *puma* «пантера», *coyote* «степовий вовк», *picudo* «жук-довгоносик», *machancho* «ядовита перуанська змія», *arrau* «велика черепаха, що живе в р. Амазонка»;

- продукти харчування: *burrito* «пшеничний корж», *nachos* «чипси з тортильї», *chili* «гострий перець», *enchilada* «млинець з гострою м'ясною начинкою», *tortilla* «тонкий корж із кукурудзяного або пшеничного борошна»;

- дозвілля та розваги: *flamenco* «народний іспанський танець», *tango* «латиноамериканський танець»; *sandunga* «мексиканський парний танець», *canacasta* «гра в карти», *cine* «кінотеатр»;

- ландшафт: *altiplano* «пласкогір'я», *chapparal* «обширна долина в Південній Америці, вкрита травою і чагарниками», *laguna* «озеро»;

- політика, війна, злочинність: *junta* «рада», *grenade* «граната, гранатний вистріл», *escalade* «військовий штурм», *matador* «убивця», *escalade* «військовий штурм».

Слова вищезазначених тематичних груп демонструють повне запозичення АМА іспанізмів на лексичному, фонетичному та графічному рівнях. При цьому слова, які належать до цих груп, характеризуються семантичною самостійністю і регулярним вживанням у мові США.

У мові-реципієнті запозичення зазнають процесу асиміляції – адаптації слова до іншої мовної системи, що виражається у зміні вимови, написання, граматичних властивостей і часто – у зміні семантики [3, с. 203]. Семантичні зміни в запозичених лексичних елементах є найбільш цікавими, бо вони можуть бути досить значними, але не помітними без глибокого аналізу.

Процес асиміляції запозичених слів відбувається неоднаково, внаслідок чого слова характеризуються різним типом запозичення:

I. Повне або інтегральне запозичення – запозичення, при якому з однієї мови в іншу входить лексична одиниця повністю (значення й експонент), тобто план змісту і план вираження збігається. АМА повністю та однозначно переймає з іспанської форму та всі значення слова. У цій категорії ми виділяємо:

1) повне запозичення значення: *cafeteria* «кафетерій», *telenovela* «мильна опера, телевізійний серіал», *ramada* «навіс із гілок», *cilantro* «коріандр», *buckaroo* «ковбой», *Chihuahua* «чіхуахуа» (порода невеликих декоративних собак); *pronto* «швидко», *vamoose* «забиратися»;

2) запозичення виразів: *mano a mano* «сам на сам (у безпосередньому поєдинку, конфлікті)», *hasta luego*, *hasta la pasta* «до зустрічі», *adios* «прощай»;

3) запозичення-професіоналізми: *alternator* «генератор змінного струму», *capacitor* «конденсатор».

II. Часткове або модифіковане запозичення – запозичення, що зазнало певних змін форми або значення в мові-реципієнті. До цієї категорії належать:

1) лексеми, що перейняли не всі значення з мови-донора: *enchilada* (ісп.) «1. млинець з кукурудзяної муки з начинкою, приправлений чилі, 2. роздратування, злість – *enchilada* (АМА) «млинець з гострою м'ясною начинкою»; *taco* (ісп.) «1. згорнутий у трубочку маїсовий млинець, 2. перешкода, 3. велика кількість чогось, 4. коротун, товстун 5. страх, острах» – *taco* (АМА) «гарячий згорнутий маїсовий млинець з начинкою»; *burrito* (ісп.) «1. чуб, 2. смажена кукурудза, 3. кукурудзяний млинець з начинкою, 4. прасувальна дошка (для рукавів), 5. підставка для сідла» – *burrito* (АМА) «коржик з начинкою з м'яса, сиру або бобів»; *macho* (ісп.) «1. чоловічий; чоловічої статі; 2. міцний; сильний; 3. самець; 4. гачок (на одязі); 5. справжній чоловік» – *macho* (АМА) «справжній, мужній чоловік»;

2) лексичне калькування (заміна слів або їх частин корелятами іншої мови): *refried beans* (АМА) = *rijoles refritos* (ісп.) «пересмажені боби», *killer whale* (АМА) = *ballena asesina* (ісп.) «хижий чорно-білий кит з великим спинним плавником»;

3) фразеологічне калькування (переклад ідіоматичної фрази): *blue-blood* (АМА) = *sangre azul* (ісп.) «аристократичне походження», *fifth column* (АМА) = *quinta columna* (ісп.) «організована зрада всередині країни», *blonde from the cost* (АМА) = *rubia de la costa* (ісп.) «вид маріхуани»;

4) морфологічне калькування (переклад морфемами іншої мови): *the moment of truth* (АМА) = *el momento de la verdad* (ісп.) «момент істини», *macho wine* (АМА) = *vino macho* (ісп.) «міцне вино», *bullfight* (АМА) = *corrida de toros* (ісп.) «бій биків»;

5) семантичне калькування (поява у мовній одиниці нового значення під впливом іншомовного корелята цього слова через схожу форму графічного вираження): *cape* (АМА) «плащ матадора» від *capea* (ісп.), *pass* (АМА) «рухи матадора» від *paso* (ісп.), *plate* (АМА) «старовинна іспанська монета» від *plata* (ісп.);

6) морфологічне запозичення (запозичення морфем), зокрема запозичення суфіксів: іспанський суфікс **-eria** та його варіанти **-eteria**, **-eria**, **-ateria** зі значенням «самообслуговування»: *lunch* (анг.) «обід» + *eteria* (ісп.) = *luncheteria* «їдальня», *clean* (анг.) «чистка» + *eteria* (ісп.) = *cleaneteria* «хімчистка», *garment* (анг.) «одяг» + *eria* (ісп.) = *garmenteria* – «магазин одягу», *shoe* (анг.) «взуття» + *eteria* (ісп.) = *shoeteria* – «магазин взуття», *candyteria*, *pastreria*, *honeyteria*, *icecreamateria*, *chocolateria*, *caketeria* – назви магазинів, що займаються продажем солодощів, *vaieteria* – «заклад, в якому можна почистити та відремонтувати одяг», *shaveeria* – «самообслуговна циркульня», *restauranteria*, *roadeteria* – «придорожній ресторан», *healtheteria* – «вегетаріанський ресторан» тощо; **-aroo**, **-eroo**, **-roo**, **-oo**: *flopperoo* «невдача»; зменшено-пестливий суфікс **-ino**: *lookerino* «красуня»; **-o**, **-ola**, **-ado**: *fatso* «товстун», *crapola* «сміття», *desperado* «відчайдушна людина»;

7) запозичення словотвірних моделей, зокрема шляхом поєднання означеного артикля іспанської мови **el** із лексичною одиницею, що має суфікс **-o** (*el cheapo* «дешева, неякісна річ», *el stupido* «дурень») або з влас-

не англійськими одиницями (*el fish* «риба», *el building* «будівля»);

8) гібридні запозичення: *ten-gallon hat* (АМА) «ковбойський капелюх» утворилося шляхом транслітерації та калькування іспанської фрази «*un sombrero tan galán*», де «*tan galán*» позначає «дуже галантний» або «дійсно гарний», а «*sombrero*» – капелюх.

Необхідно зазначити, що модифіковані запозичені іспанізми в мові США у процесі асиміляції зазнають лексико-фразеологічної та семантичної деривації.

Лексико-фразеологічна деривація – це процес творення у мові-реципієнті похідних слів та фразеологізмів на основі запозичених лексем унаслідок лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів через модифікацію у семантиці. Вона відбувається шляхом конверсії, афіксації та утворення фразеологізмів:

1) шляхом **конверсії** з'являються форми з тотожним значенням, але з іншою синтаксичною функцією. Наприклад, іспанізм «*rodeo*» в обох мовах є іменником зі значенням «змагання ковбоїв», але в АМА це слово зазнає лексико-фразеологічної деривації, яка характеризується появою неперехідного дієслова «*to rodeo*», що має значення «зганяти худобу». (*The rodeo (noun) will honor military service members and first responders who gave their lives in the line of duty* (Sandiegouniontribune.com, 24 May 2018). – *His father, who rodeoed (verb) around Wisconsin in his spare time, raised cattle for dairy farms*(San Antonio Express-News, 11 Feb. 2018). Подібної деривації зазнав й іменник «*barbecue*». В АМА слово «*barbecue*» існує як іменник зі значенням «пікнік; м'ясо для приготування на відкритому вогні, гаряча дівчина» та дієслово зі значенням «готувати шашлики». (*During the trip, the family would play games and have barbecues (noun) on the islands* (Town & Country, 30 Sep. 2018). – *On Thursday night, at a birthday dinner for one of the camp's founders, the menu included charcuterie and barbecued (verb) ribeye that the 140 diners chased down with 60 bottles of Krug Grande Cuvée* (Town & Country, 17 Dec. 2012));

2) за допомогою **афіксації** у мові-реципієнті слова творяться від запозичень шляхом додавання афіксів. В АМА відбувається явище асиміляції іспаномовної запозиченої кореневої морфемі шляхом творення похідних частин мови за допомогою додавання притаманних англійській мові словотвірних суфіксів. Маємо, зокрема, іменник «*vertigo*», який як в іспанській, так і в АМА має значення «запаморочення; просторова дезорієнтація». Разом з ним в АМА існує утворене від нього дієслово «*to vertiginate*» зі значенням «паморочитися» та прикметник «*vertiginous*» на позначення «того, що кружляє» за допомогою додавання суфіксів -n, -ate, -ous. (*These patients are having problems with blurriness, light sensitivity and reading. They have difficulty hearing voices in a noisy background and problems with vertigo (noun) and they were told for years that nothing was wrong* (Medical Xpress, 17 Oct 2017). – *The Telescope also and Microscope may much assist the Rye in this Inquiry; thus the Body of the Sun has been found to vertiginate (verb) on its Axis* (The Posthumous Works of Robert Hooke). – *On the island of Ischia, near Naples, stands a fortress, a formidable set of battlements and turrets that seem to shoot out of sheer rock, with a vertiginous (adj) drop to the sea below* (New York Times, 1 June 2018)). Яскравим прик-

ладом, який демонструє явище лексико-фразеологічної деривації на рівні афіксації, може бути слово або коренева морфема «*cannibal*» (канібал, людоджер) в ісп. = «*cannibal*» (канібал, людоджер) в англ. Додаванням словотвірних суфіксів -ic, -ish, -istic утворюються прикметники «*cannibalic*», «*cannibalish*», «*cannibalistic*» (канібальський), а за допомогою суфіксів -ism, -ization утворюються іменники «*cannibalism*» та «*cannibalization*» (людодієство, канібалізм). (*The Bad Batch – June 23 A woman settles in with a band of cannibals – presumably the bad batch in question – in the dystopian wastelands of Texas* (Red Eye Chicago, 11 May 2017). – «*Time course*» analysis of the cannibalic activity carried out by Lcs from centenarians: electron micrographs show a the «embrace» of the cannibalic cell to its «victim», b followed by the engulfment of the «victim», c, d the progressive digestion of the internalized cells, e finally leading to the dissolution of the ingested cell (Survival features of EBV-stabilized cells from centenarians: Morpho-functional and transcriptomic analyses by A. Tinari). – *The hope is that now a possible mechanism for recurrence has been explained, a treatment could be found that would keep those cannibalistic cells dormant, and doing no harm, for the rest of the person's life* (News-Medical.net, 16 Nov, 2016). – So this could be seen as a form of cannibalism by space aliens (Fox News, 31 July 2018). – ... he discusses the ritual of communion, which, in its call to Christians to consume and thus incorporate the body of Christ, secretly gestures to older rituals of incorporation through cannibalization (Twentieth Century Literature, Mar 2017);

3) **утворення фразеологізмів**. Остаточною асиміляцією на лексичному рівні є поява фразеологізмів (ідіом, фразеологічних єдностей, фразеологічних сполучень). Іспаномовні запозичення набувають метафоричного переосмислення у складі новоутворених фразеологізмів (*been to the rodeo* – досвідчений, *yodeling in a canyon* – «безцільно розмовляючи», *to be knee-high to a mosquito* – «під стіл пішки ходити» (бути дуже малим, малою дитиною), *to toss one's tacos* – «блювати») або сталих виразів (*tornado juice* – «віскі», *a tornado of words* – «потік слів», *a great tornado of cheers* – «буря оплесків») (*Don't think I'll fall for that old trick; I've already been to the rodeo and back, you know* (Farlex Dictionary of Idioms). *You are just yodelling in a canyon if you think I really care about it* (McGraw-Hill's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions). *Fred stepped over to the bushes and raucously tossed his tacos. Yuck! He tossed his cookies in the backseat!* (McGraw-Hill's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions). *I was making out with her while you were tossing your tacos in the bathroom. This 'tornado juice' smells like antifreeze* (McGraw-Hill's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions)).

Іспаномовні запозичення беруть участь і в утворенні професіоналізмів («*barbecue mode*» – режим, при якому космічний апарат повільно обертається у просторі, щоб отримати рівномірний розподіл температури під сонячним випромінюванням, «*barbecue spin*» – обертання літака навколо поздовжньої осі, «*mosquito-craft*» – торпедна ракета, «*cannibalisation effect*» – зниження вартості виробництва енергоносіїв до такого рівня, коли оптові ціни на них стають негативними), сталих слово-

сполучень («*toll plaza*») – пункт стягування платні за проїзд, «*urban plaza*») – міська площа, «*shopping plaza*») – мол; «*wise hombre*») – розумник, компетентна людина; самозакохана людина, «*one tough hombre*») – крутий чоловік та складних слів із запозиченим словом («*mosquito-borne*») – такий, що передається комарами) (*Astronauts say, they plan to fly the space shuttle in the 'barbecue mode' on its next voyage, with the sun shining continuously on one side for up to 80 hours to test its ability to withstand temperature extremes* (Gadsden Times, Jan 22, 1982). *A barbecue spin on other dishes – nachos piled high with jalapeños and smoky, cheddar cheese – can also be ordered.* (www.ajc.com/travel/barbecue-and-blues-exploring-the-soul-memphis). *The need for studying the effects of cannibalization and its importance has been established in the literature, especially, since an assessment of the expected cannibalization effect of a new product can help in deciding on suitable times for new product introduction and promotions* (Marketing Intelligence & Planning). *But during a test drive in July 2013 the cow lit up and wailed in Manhattan, even when the car was nowhere near a toll plaza. The City replaced them in most commercial areas with three separately defined spaces: the urban plaza, the sidewalk widening, and the open-air concourse. Today, every highway, cul-de-sac, curb, and shopping plaza is directly influenced by the speed, turning radius, wheel height, and fuel range of the average automobile.*

Семантична деривація – це процес появи у слова семантично похідних значень, семантичних конотацій. Вона відбувається за рахунок зміни у детонації та конотації шляхом:

1) **генералізації (розширення значення)**. Типовим прикладом іспанських запозичень, що зберегли своє первісне значення, а також зазнали семантичного розвитку в АМА, є іспанське «*melon*», яке в іспанській мові тлумачиться як «диня», а в АМА може позначати два поняття: «диня» і «кавун». Наступним прикладом може бути слово «*mustang*», яке в іспанській має значення «напівдикий кінь», а в АМА набуває ще й додаткового значення «офіцер, який дослужився до теперішнього звання». В основі цього метафоричного переосмислення лежить схожість денотатів (*Here the mustangs are free to run in a wilderness that has not changed since their ancestors arrived* (Sandiegouniontribune.com, 16 June 2018)) – *In an attempt to bring attention to these career officers, the Navy Mustang Association was formed* (Navy Mustang: From Seaman to Officer, a Quarter Century in the United States by Edgar Delong). Семантичної деривації шляхом розширення значення зазнало й слово «*bolero*». В іспанській мові воно позначає танець, а в АМА, крім традиційного, набуло ще й значення «жакет, накидка». Отже, відбулася підміна денотата (*This bejewelled bolero looks great on Ross, who wore it over a draped black dress* (The Cut, 5 Mar. 2018)). – *There were the rhythms of tango and bolero and cumbia* (Philly.com, 23 Apr. 2018)). Явище генералізації відбулося й зі словом «*plaza*». Іспанізм «*plaza*» зі значенням «ринок, торговельна площа» в АМА набув значення «пункт обслуговування автівок; торговельна площа; торговельний центр; пляж» (*They put his statue in the town's plaza. – When the expansion was being planned, Mrs. Heyman, who lives mostly in Palm Beach, invited the*

museum to pick a sculpture from her Connecticut lawn to anchor the outdoor entrance plaza (WSJ, 28 Dec. 2018) – *Free family programming is held in the outdoor plaza by Taqueria El Jefe and Cafe Grace at the Mayfair Collection from 10:30 to 11:30 a.m. July 10 and 24* (Milwaukee Journal Sentinel, 29 June 2018));

2) **спеціалізації (звуження значення)**. В іспанській мові слово «*barrio*» позначало «міський район, квартал міста», а в АМА внаслідок звуження значення воно почало вживатися для позначення «житлового кварталу з іспаномовним населенням у США» (*While the barrio was racially mixed, segregation ruled* (Arizona Daily Star, 2017)). Спеціалізація значення може відбуватися і шляхом заміни денотата зі зміною частини мови. Таким прикладом може бути слово «*bronco*». В іспанській мові це прикметник зі значенням «дикий», в англійській – іменник, що має значення «напівдикий кінь». Слово «*bronco*» зазнало структурних змін і перейшло в іменник без зміни своєї форми (*Niggling grievances mount, like a seed stuck in your tooth or the burr in the saddle that sets off the bronco* (latimes.com, 24 Mar. 2018));

3) **переосмислення:**

а) **метафоричного переосмислення**. Зазначені приклади демонструють, що різновидом переосмислення дійсності та переносного значення тієї чи іншої понятійної сфери є **метафора**. Згідно з Є. Вершиніною, метафора виконує дві основні функції – функцію характеристики і функцію номінації індивідів та класів об'єктів, і існує два основних підвиди метафори – когнітивна й образна [1, с. 34]. Якщо головною функцією когнітивної метафори є відображення реальної або уявної подібності декількох предметів, то образною ми називаємо метафору, яка візуалізує предмет. Під час процесу метафоризації більшість іспанських запозичень в АМА набувають відтінків та значень, розширюючи або звужуючи значення слова.

На основі когнітивної метафори набуло нового значення іспанське запозичення *plaza*. Реальна та уявна подібність трансформували значення іспанського слова «*plaza*» (площа), яке в АМА набуло значення «торговий центр» та «придорожній сервісний центр».

В АМА синтез когнітивної та образної метафор став підґрунтям для появи нових значень в іспанських запозиченнях *barbecue, playa, marina, chaps*. В іспанській мові слово «*barbacoa*» позначає решітку для приготування м'яса, риби тощо. В АМА, зазнавши графічних змін, слово «*barbecue*» набуває трьох значень: «приєм їжі на свіжому повітрі», «м'ясо для приготування на відкритому вогні» та «гаряча дівчина». Іспанське запозичення «*playa*», яке в іспанській мові має значення «пляж», в АМА позначає два поняття: «мілководний басейн в пустелі» і «жиголо, альфонс». В іспанській мові «*marina*» позначає морську прогулянку, в АМА – пристань для яхт. В іспанській мові «*chapparreras*» має значення «шкіряні гамаші», а АМА, трансформуючись у скорочену форму «*chaps*», позначає ще й бандитське угруповання.

Обсяг семантики слів може розширюватися за рахунок загальної зовнішньої схожості з первинним значенням або наявності певної подібної зовнішньої риси (*plaza, barrio*), причому перенесення відбувається як з неістоти на істоту (*barbecue*), так і навпаки (*chaps*).

Підставою для метафоризації також можуть бути певні асоціації, які викликає первісне значення (*marina*);

б) метонімічного переосмислення. Обсяг семантики запозиченого іспанізму в АМА може розширюватися й за рахунок метонімічного переосмислення у складі складених слів. Наприклад, слово «*chili*» у словосполученнях «*chili boots*» (мексиканські чоботи) та «*chili food*» (мексиканська кухня) набуває значення «усе, що пов'язане з Мексикою» (*Chili Shark Boots are made with real shark skin and feature a full neoprene sole built for the hardest working cowboys. – Discover chili food in New Jersey: Learn more about Chili cook-offs, festivals and restaurants.*) Внаслідок семантичної деривації шляхом метонімічного переосмислення іспанізм «*tejano*» зі значенням «джинси» в АМА набув значення «техасець, стиль музики» (*The day will also reportedly be marked as 'Selena Day' in a second ceremony that evening, attended by the mayor of Los Angeles and actress Eva Longoria. # Considered by her fans as the 'queen of Tejano music' (Fox News, 20 Oct. 2017) – Since the early 20th century, Tejano has been more broadly used to identify a Texan Mexican American. It is also a term used to identify natives, as opposed to newcomers, in the areas settled. Latino people of Texas identify as Tejano if their families were living there before the area was controlled by Anglo Americans (Wikipedia);*

4. деградації (погіршення значення). Іспанізм «*chili*» у словосполученні «*chili bowl*», яке вживається на позначення нечупари, бовдура, набуває негативної конотації. Також суміжним з цим поняттям є значення «стрижка під горщик» (*I feel like the curtains and the chilli bowl aren't that different from the undercut stuff that we have going on in fashion right now. Different generation's version of the same thing, imo. Yep its a chili bowl because you could (or at least it looks like you could)*

literally put a bowl on your head and cut around the edge.);

5) елевації (покращення значення). Явище елевації спостерігається у слові «*mustang*». Відтінок «напівдикий» набуває значення «витривалий», і в АМА запозичення «*mustang*» позначає «офіцера, який дослужився до теперішнього звання».

Висновки. Лексичні іспаномовні запозичення займають значне місце у словниковому складі АМА. Головною причиною появи іспанізмів в АМА є необхідність номінації нових реалій, понять і явищ, відсутніх у мові США. За лексичним значенням їх доцільно систематизувати в такі лексико-тематичні групи: флора, фауна, продукти харчування, дозвілля та розваги, ландшафт, політика, війна, злочинність. Іспаномовні запозичення в АМА характеризуються різним типом засвоєння. До інтегральних запозичень належать слова, вирази та професіоналізми, які повністю засвоїли лексичне значення з іспанської мови. Групу модифікованих іспаномовних запозичень в АМА становлять лексеми, що перейняли не всі значення з мови-донора, кальки (лексичні, фразеологічні, морфологічні, семантичні, «псевдокальки»), морфологічні запозичення, засвоєння словотвірних моделей, гібридні запозичення. У процесі асиміляції засвоєні іспанізми стають продуктивним джерелом поповнення лексичного складу мови США за рахунок лексико-фразеологічної та семантичної деривації. Найбільш продуктивними механізмами лексико-фразеологічної деривації є конверсія, афіксація та утворення фразеологічних сполук різного типу. За допомогою таких процесів, як генералізація, спеціалізація, метафоричне та метонімічне переосмислення, деградація та елевація, значення реалізується під час творення похідних іспанізмів в АМА.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вершинина Е. Г. Влияние субстратных и адстратных факторов на формирование лексики национальных вариантов испанского языка Кубы, Пуэрто-Рико и Доминиканской Республики : дис. ... канд. филол. н. : 10.02.05. Москва, 2002. 194 с.
2. Кудряшова С. Механизмы морфологической адаптации англо-американских заимствований в испанском языке. *Международный научно-исследовательский журнал. Филологические науки*. 2012. Вып. 5. С. 91–93.
3. Маслов Ю. С. Введение в языкознание. Москва, 1987. 272 с.
4. Фирсова Н. М. Языковая вариативность и национально-культурная специфика речевого общения в испанском языке : учеб. пособие. М. : РУДН, 2000. 128 с.
5. Corpus of Contemporary American English. URL: <https://corpus.byu.edu/coca> (дата звернення: 21.01.2019).
6. Durkin P. Borrowed Words: A history of Loanwords in English. NY. : Oxford University Press. 2014. 365 p.
7. Hoffer B. L. Language Borrowing and Language Diffusion: an Overview. *Intercultural Communication Studies*. XI:4. 2002. URL: <http://web.uri.edu/iaics/files/01-Bates-L.-Hoffer.pdf> (дата звернення: 21.01.2019).
8. Gardner-Chloros P. The Metaphor of Borrowing: Implications for a Theory of Language Evolution. A Response to Henriette Walter // *Current Issues In Language and Society*, 2010. P. 224–226.

REFERENCES

1. Vershina, EG. The influence of substrate and adstrate factors on the formation of the vocabulary of the national variants of the Spanish language of Cuba, Puerto Rico, and the Dominican Republic: diss. ... k. filol. n : 10.02.05. Moscow, 2002. 194 p.
2. Kudryashova S., Mechanisms of morphological adaptation of Anglo-American borrowings in Spanish // *International Scientific Research Journal. Philology*, 2012. Vol. 5, p. 91–93.
3. Maslov, Yu.S. Introduction into linguistics. Moscow, 1987. 272 p.
4. irsova N. M. Language variability and national-cultural specificity of verbal communication in Spanish : textbook. M. : RUDN, 2000. 128 p.

Linguistic features of the adaptation of Spanish borrowings in American English

Yu. A. Shovkoplis

Abstract. The article deals with the linguistic features of the adaptation of Spanish borrowings and their functioning in American English. It is presented information about the main lexical and thematic groups of Spanish borrowings in AmE. It is paid attention to determining the types of Spanish borrowings and the criteria for their assimilation in AmE. The derivation potentialities of the Spanish borrowings and the mechanisms of semantic derivation are described.

Keywords: borrowing, types of borrowings, lexical-phraseological derivation, semantic derivation.